

O prestigioasă manifestare a spiritalității românești

De la tribuna înaltului forum al comuniștilor, Conferința Națională a Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu afirmă că „*este timpul să se treacă hotărît, energic, de la faza acumulării cantitative, la o fază nouă, superioară, aceea a luptei pentru calitate, la transformarea cantității într-o nouă calitate*“. Desigur, această cerință se referă, în primul rând, la cei care produc bunurile materiale, dar ea îi vizează și pe producătorii de bunuri spirituale, fiind valabilă în toate domeniile culturii și ale artei. Dacă prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României“ se poate defini ca o uriașă desfășurare a talentelor întregului popor, cea de-a doua trebuie să aducă, neapărat, saltul de calitate, atât în ceea ce privește conținutul creației, cât și modalitățile ei de realizare.

Perioada de desfășurare a Festivalului coincide cu marile aniversări din anii 1978—'79, dintre care cele mai importante sînt împlinirea a treizeci și cinci de ani de la Insurecția națională din 1944, prin care s-a înfăptuit eliberarea țării de sub jugul fascist, apoi, împlinirea a 2 050 de ani de la crearea primului stat unificat geto-dac, sub Burebista, aniversarea Revoluției de la 1848 și a Unirii cu Transilvania, de la 1 decembrie 1918. În opțiunea lor repertorială, formațiile teatrale de amatori, formațiile de montaj literar-muzical, de recitaluri de poezie, ca și celelalte genuri de formații, vor ilustra pagini de eroism ale luptei poporului nostru pentru libertate națională și pentru dreptate socială, legate, mai ales, de aceste evenimente.

O serie de apariții editoriale destinate teatrului de amatori au ca temă această luptă. Multe, foarte multe lucrări înfățișează aspecte ale vieții contemporane, munca în întreprinderile industriale și pe marile șantiere, în agricultură, chipul omului nou, creator al bunurilor materiale și spirituale, sau dezbate probleme de etică a relațiilor dintre membrii societății noastre, în procesul muncii, în viața de familie, atât în mediul urban, cât și în satul socialist, înregistrînd transformările ce se produc în conștiința oamenilor, creșterea nivelului lor de trai.

O culegere cuprinzînd douăzeci de titluri este dedicată formațiilor teatrale participante la cea de-a doua ediție a Festivalului. Sînt piese noi, precum și reeditări ale celor mai importante lucrări apărute în ultimii ani, substanțial revăzute de către autori. Nu lipsesc, dintre acestea, piesele inspirate din lupta pentru înfăptuirea insurecției din august 1944, pentru eliberare, precum ...*Și pe strada noastră* de Horia Lovinescu, *Într-o gară mică* de Dan Tărchilă sau *Șase băieți și o fată* de Janos Szasz. Piesa *Să nu uităm* de Valentin Munteanu prezintă un aspect inedit al acțiunii comuniștilor în ilegalitate, demonstrînd solidaritatea tuturor oamenilor cinstiți, rezistența lor față de încercarea de fascizare a țării, în epoca respectivă. Acțiunea comuniștilor pentru preluarea puterii la sate, după insurecția din 1944, lupta lor, cu jertfele și contradicțiile ei, este rememorată de piesa lui Constantin Duică, *A venit un om*. Piesa *Șoimul rănit* se adresează formațiilor de teatru școlar, înfățișînd participarea tineretului la lupta antifascistă, în anii celui de-al doilea război mondial.

Cinstind aniversarea creării primului stat unificat al geto-dacilor, Emil Poenaru învie, în *Burebista*, acțiunea dinică de dramatism a unificării triburilor dacice, întreprinsă de Burebista.

Pagini importante din istoria țării se regăsesc în *Urme pe zăpadă* de Paul Everac, în care sînt evocate curajul și demnitatea în fața jertfei supreme, de care dau dovadă eroii Răscoalei de la 1784, Horia și Cloșca, în timp ce I. D. Sîrbu prefigurează, în *La o piatră de hotar*, unirea tuturor românilor într-un singur stat, în anii premergători primului război mondial.

Două tablouri din piesa *Bălcescu* de Camil Petrescu, reunite sub titlul *1848*, evocă un episod al revoluției, aducînd în scenă pe conducătorii ei.

Dintre piesele dedicate actualității, *O problemă de familie* de Virgil Stoenescu se inspiră din viața constructorilor pe un mare șantier, iar *Anotimpuri* de I. D. Șerban prezintă integrarea tinerilor în viața și în munca unei întreprinderi, respectul față de disciplină, parte integrantă a procesului de formare a unei conștiințe noi. Paul Costescu, în *Portret în cărbune*, aduce în scenă munca

minerilor, prilej de desfășurare a unor pasiuni arzătoare, dar și de eroism. Aurel Ifrim din Tulcea ne propune, în *Comoara*, o imagine a efortului tinerilor într-un combinat industrial, iar Sandor Huszar, în *A venit o fată*, dezbate probleme de etică ce privesc mai ales tineretul, dar și răspunderea celor vîrstnici față de destinul acestuia.

În *Cocoșul cu două creste*, Gheorghe Vlad colorează — cu mijloacele satirei — viața satului contemporan, subliniind răspunderea conducerilor cooperativelor agricole în dezvoltarea continuă a acestor unități de producție, iar Hans Kehrler, în *Tabloul sfîrîmat*, sugerează transformările petrecute în sufletul și în gândurile oamenilor, odată cu modernizarea modului de viață în mediul rural. Despre aceste relații ne vorbește și Virgil Puica, în *Patru cuseri și-un flăcău*.

În sfîrșit, două piese se adresează celor mai tineri spectatori: prima (*Căutătorii de comori* de Eduard Jurist) — formațiilor de teatru școlar și pionierilor, propunînd un mod de folosire utilă a timpului liber, prin familiarizarea copiilor cu cercetarea științifică; cea de-a doua (*Porumbița albă*, de Viorica Huber-Rogoz) — formațiilor de teatru de păpuși, cărora le oferă un text poetic despre solidaritatea umană în fața primejdiei.

În afara volumului menționat, au apărut sau sînt în curs de apariție piese scurte, menite să îmbogățească repertoriul formațiilor teatrale de amatori. Paul Everac discută probleme de etică în piesele *Suplinitoarele* și *Gheorghiuță*, iar Cristian Munteanu ne prezintă o dramatică dezbateră despre transformarea conștiinței, în *Umbra copacilor, toamna*. Relațiile dintre oameni, în condițiile contemporaneității, îl preocupă pe Alexandru Adrian, în *Noapte albă*, și pe Radu F. Alexandru, în *Regăsirea*. Satul contemporan este sursa de inspirație a pieselor *Frumoasele olandeze* de Gheorghe Vlad și *Bibu și ceilalți* de C. Duică, iar istoria patriei și a poporului nostru, cea a pieselor *Cîntec de om bătrîn* de Valentin Munteanu, *Căpetenia de Vintilă Ornaru*, *Generalul și umbra* de C. Duică.

În curînd va apărea o culegere de teatru de păpuși, cuprinzînd piesele *Verșorii* de Alecu Popovici și *Basme în examene* de Viorica Huber-Rogoz.

Etapa de masă a prestigiosului Festival a început. Cîteva formații teatrale și-au propus valorificarea unor opere aparținînd unor scriitori clasici sau din perioada dintre cele două războaie mondiale, printre care I. L. Caragiale (la Teatrul popular din Rîmnicu Vilcea), Tudor Mușatescu (la cel din Medias) sau Mihail Sorbul (piesa *Poveste studentescă* a fost prezentată de formația Casei de cultură din Botoșani, în cadrul Zilelor de teatru Mihail Sorbul).

Un spectacol remarcabil a realizat Teatrul popular din Vatra Dornei, cu piesa *Vieți paralele* de Ovidiu Genaru, în timp ce formația „Teatrul nostru“, a sindicatelor din Galați, a valorificat, cu înțelegere și cu minuție (sub îndrumarea regizorală a lui Lucian Temelie de la Teatrul Dramatic), piesa *Cumpăna dreptății*, a autorului local Benone Pușcă. Alte modele de colaborare fructuoasă a artiștilor profesioniști cu amatori sînt oferite de artistul emerit Constantin Moruzan, cu montarea piesei *Autobiografie* de Iloria Lovinescu, la Teatrul popular din Drobeta-Turnu Severin, de artistul emerit Paul Stratilat, care sprijină colectivul Teatrului popular recent înființat la Tg. Jiu, de Dan Radu Ionescu, regizor la Naționalul timișorean, care montează *Ștafeta nevăzută* de Paul Everac la Teatrul popular din Lugoj, sau de Nae Cosmescu, regizor de televiziune, realizatorul unui bun spectacol cu piesa *Undeva, o lumină* de Doru Moțoc, la Teatrul popular din Buzău.

Desigur, drept exemplu pot fi citate și alte formații teatrale, din Pitești, Sighetul Marmației, Oradea, Cluj-Napoca, Călărași, Tulcea, Focșani, Constanța, Caracal, Ploiești etc. Importantă este, însă, preocuparea pentru calitate a colectivelor care au luat startul în cea de-a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României“, sprijinul constant de care se bucură aceste formații din partea specialiștilor din teatrele profesioniste: sînt premisele necesarului salt calitativ al spectacolelor, în această prestigioasă manifestare a spiritualității românești.

Mihai Crișan

